

Atrapats en el temps

XAVIER CARMANIU MAINADÉ

L'Editorial Base ha publicat *Girona*, un recull de textos escrits per Jaume Vicens i Vives aprofitant la doble efemèride que s'escau enguany (centenari del naixement i cinquantenari de la mort d'aquest historiador). Es tracta d'una antologia de ressenyes, estudis i pròlegs que tenen la ciutat de l'Onyar i la seva província com a comú denominador. La selecció ha anat a càrrec de Jaume Sobrequés i Mercè Morales, que també són els responsables de la introducció, on ressalten el perfil gironí de Vicens basant-se en la correspondència entre ell i Santiago Sobrequés.

Per diverses raons, quan hom llegeix aquest llibre no pot evitar una certa evocació cinematogràfica i recordar aquella pel·lícula protagonitzada per Bill Murray, on, per culpa d'un misteri inexplicable, el seu personatge es veu condemnat a viure el mateix dia de manera infinita. Segur que molts la recorden: un

JOAQUIM TREMOLEDA I DAVID PUJOL

La Mare de Déu del Mont

Quaderns de la Revista de Girona.

Diputació de Girona.

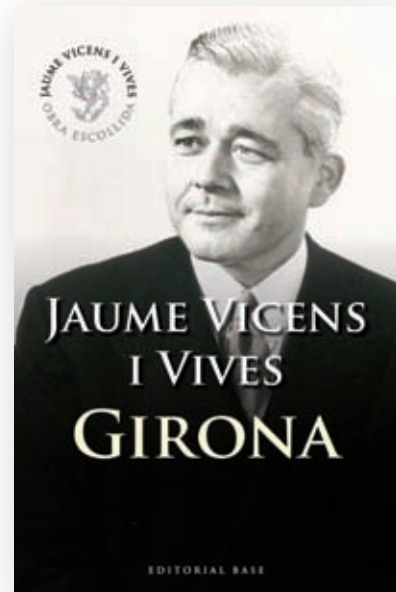
Girona, 2010. 96 pàgines.

El santuari és un referent en la història, el paisatge o la literatura que s'ha convertit en símbol d'identitat nacional. En aquest volum se'n repassa el medi, l'origen, les romeries i alguns dels visitants més il·lustres: de Mossèn Cinto Verdager a Quico Sabater.

meteoròleg malcarat visita el poble on se celebra el Dia de la Marmota i cada matí, quan es lleva, el calendari continua ancorat al dos de febrer. El títol ho diu tot: *Atrapat en el temps*.

Si he pensat en el film no és pel gastat tòpic que la història sempre es repeteix, sinó perquè el diagnòstic que feia Vicens i Vives de la producció historiogràfica relacionada amb aquestes terres continua patint els mateixos problemes d'ara fa seixanta anys. Només cal llegir la ressenya dedicada al primer volum dels *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, on l'historiador reclamava la necessitat d'articular de manera eficient grups de recerca comarcals que disposessin de la participació d'estudiosos locals i professors d'institut que fessin d'enllaç amb el món universitari. Ara tenim més institucions i infraestructures, però no s'ha teixit una malla que les uneixi. Això encara ho tenim pendent, com també saber treure el màxim suc dels riquíssims fons arxivístics que es conserven, i que ell mirava d'escodriñar robant hores d'on podia, mentre feia el servei militar i treballava de comptable en una farinera. Aquesta voluntat d'investigar, de fer recerca, costa trobar-la actualment.

Fins i tot el llibre en si mateix és un no avançar. És una antologia de textos esparsos, ja publicats en altres volums anteriorment. Àdhuc el pròleg és mig repetit, ja que els fragments de les cartes citades van ser editats anys enrere pel mateix Jaume Sobrequés. De novetat no n'hi ha ni una. O potser hi és tota? Perquè ¿quanta gent haurà llegit abans aquests escrits? *Girona* és una bona porta d'entrada a la vida i obra d'aquest historiador per a tots aquells que no el coneixen. A Catalunya, saber qui era Vicens hauria de ser obligatori, entre altres raons, perquè és un clàssic. El seu treball té vigència, transcendència i ha influït en generacions posteriors, amb una excepció: el gust per la

JAUME VICENS I VIVES

Girona

Editorial Base.

Barcelona, 2010.

250 pàgines

bona prosa. Era un home elegant fins i tot a l'hora d'escriure; per desgràcia l'elegància ha passat de moda, almenys entre els historiadors.

Malauradament, el 2010 passarà com una ocasió perduda per recuperar i aprofundir en la trajectòria d'aquest gran intel·lectual. I com a gironins ens hauria de dordre, sobretot si tenim en compte que els homenatges ens han vingut de fora: l'Editorial Base és barcelonina, i l'única exposició dedicada al personatge s'ha produït des de la Sociedad Estatal de Conmemoraciones. Certament la mostra ha arribat a Girona; la llàstima és que la va acollir el museu clandestí d'història de la ciutat.

Igual que en els anys de Vicens i Vives, queda molta feina per fer. Estem atrapatats en el temps.